

TŐZEGMEZŐK VÉDELME

A Balaton körül található kiterjedt tőzegmezők komoly veszélyeket rejlhetnek, melyekkel érdemes tisztában lenni.

A tűzveszély okai, veszélyforrások

A tartósan hosszú ideig fennálló száraz időszak (anticiklonális helyzet) folyamán a Balaton intenzív párolgása és a befolyó vízmennyiség csökkenése miatt a tőzegterületek vízháztatása is minimálisra csökken. A tőzegtűz keletkezése három tényező jelenlétéből alakulhat ki:

- Hosszú, száraz időszak, amikor a Balaton vízállása lecsökken.
- Nádasütések kialakulása folytán.
- A nádasútiban a lakosság által illegálisan lerakott szemét, vagy a nádasban lévő fák tuskói és gyökerei nagyobb izzó réteget képeznek.

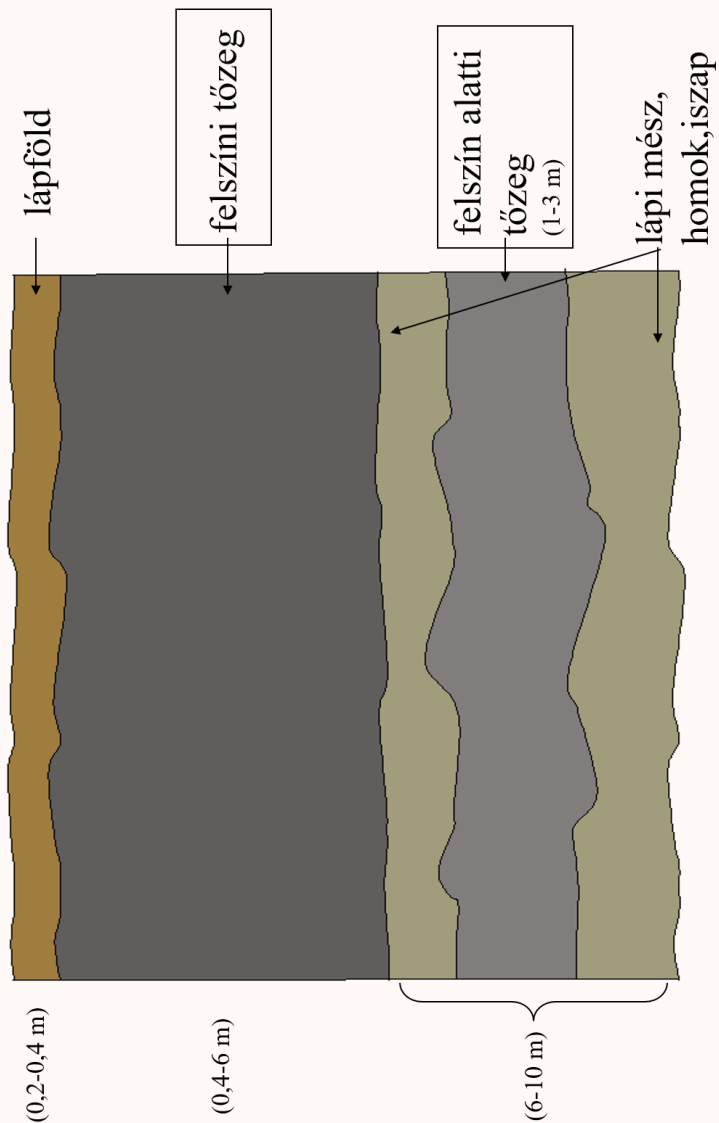
Ezek a tényezők együttesen nagy valószínűséggel vezetnek tőzegtűz kialakulásához.

A tőzegtűz során a talaj felső rétegében felhalmozódott bomlatlan szerves anyag ég többnyire láng nélkül. Terjedési sebessége lassú, napi néhány cm-től néhány méterig tehető. A talaj felszínén besüppedések jelzik a kiégett területek helyét. A tőzeg égése alapvetően a mélyben zajló lassú és tökéletlen égés, ebből következően az élővilágra és az emberekre valamint az épített környezetre jelent veszélyt.

Veszélytényezők

- Legnagyobb veszélytényező a mérgező gázokat, és finom porokat tartalmazó füst, amely a közeli településeket is érinti.

A tőzeges talaj rétegződése

- A tőzegmező beégései a tőzegréteg vastagságának függvényében a több métert is elérhetik. (A balatoni felszíni tőzegréteg helyenként eléri a 6 métert.) Ebből következően a területen tartózkodó emberek, állatok sőt erőgépek is veszélyben lehetnek, mert az izzó tőzegkráter elnyeli őket, súlyos égési sérüléseket, vagy fulladást okozva.
- A tőzegmezőre épített házak aláégése azok alapjainak és tartószerkezeteinek megrongálódását okozhatja.
- A tőzegmezőben vezetett infrastruktúra (gázvezetékek, villamos vezetékek, víz- és szennyvízvezetékek) megsérülése a nagy területen a lakosság ellátását, a gázvezeték tüze pedig emellett a közvetlen hatósugarában az emberek életét és anyagi javait is veszélyezteti.

Kiemelten veszélyeztetett lakossági csoportok

- gyermekek 6 éves korig,
- terhes nők,
- asztmások, légúti betegségben szenvedők,
- idős, krónikus betegségben szenvedők.

Veszélyes helyszínek

Közlekedésre veszélyes:

M7 autópálya:

- Zamárdi – Tóköz-pusztá
- Kőröshegy
- Balatonöszöd
- Balatonszemes – Balatonlelle felső közötti szakasza

- Balatonboglári lehajtótól Ordacsehi nyugati végéig terjedő szakasza
- Feketebésznytól Balatonújlakig terjedő szakasza
- Szegerdő és Főnyed közötti szakasza

7-es út:

- Zamárdi – Tóköz-pusztá
- Balatonszemes – Balatonlelle felső közötti szakasza
- Balatonboglár Klapka utca vonalától Fonyód, Blaha Lujza utcáig
- terjedő szakasz
- Fonyód-Alsó-Bélateleptől Balatonfenyves Kálmán Imre utcáig terjedő szakasza

76-s út:

- Zóka torkolattól Sármellékig terjedő szakasza
- 71-es becsatlakozástól Alsópáhokig terjedő szakasza

75-ös út:

- Sármelléktől Alsópáhokig terjedő szakasza

71-es út:

- Fenépusztától a 75-ös becsatlakozásáig terjedő szakasza
- Balatonederics és Szigliget közötti szakasza.

Épületekre veszélyes:

Zamárdiban:

- Töreki
- Töreki puszta
- Tóköz-pusza
- Kossuth Lajos utcától nyugatra eső terület

Balatonföldváron:

- Széchenyi utca
- Kozma Sándor tér

Balatonszemesen:

- Árok utca
- Béke utca
- Mátyás király utca
- Mező utca

- Széchenyi utca – Zrínyi Miklós utca – Fácán utca által határolt terület
- Fortuna utca – Vágóhíd utca – Úszó utca által határolt terület alacsonyabb részei

Balatonbogláron:

- Klapka György utca –Kórház utca – Úttörő utca Tesco Áruház által határolt terület
- Csalogány utca – Nyárfa utca és a csatlakozó utcák Fácános felőli épületei

Fonyódligeten:

- Niklai utcától keletre
- Szilágyi Erzsébet utcától délre
- Árpád és Derkovics utcáktól nyugatra eső területei

Fonyódon:

- Lengyel utca – Balassi Bálint utca – Tiborc utca – Turul utca – Vágóhíd utca – Egri utca

Balatonfenyvesen:

- Balassy Bálint utca

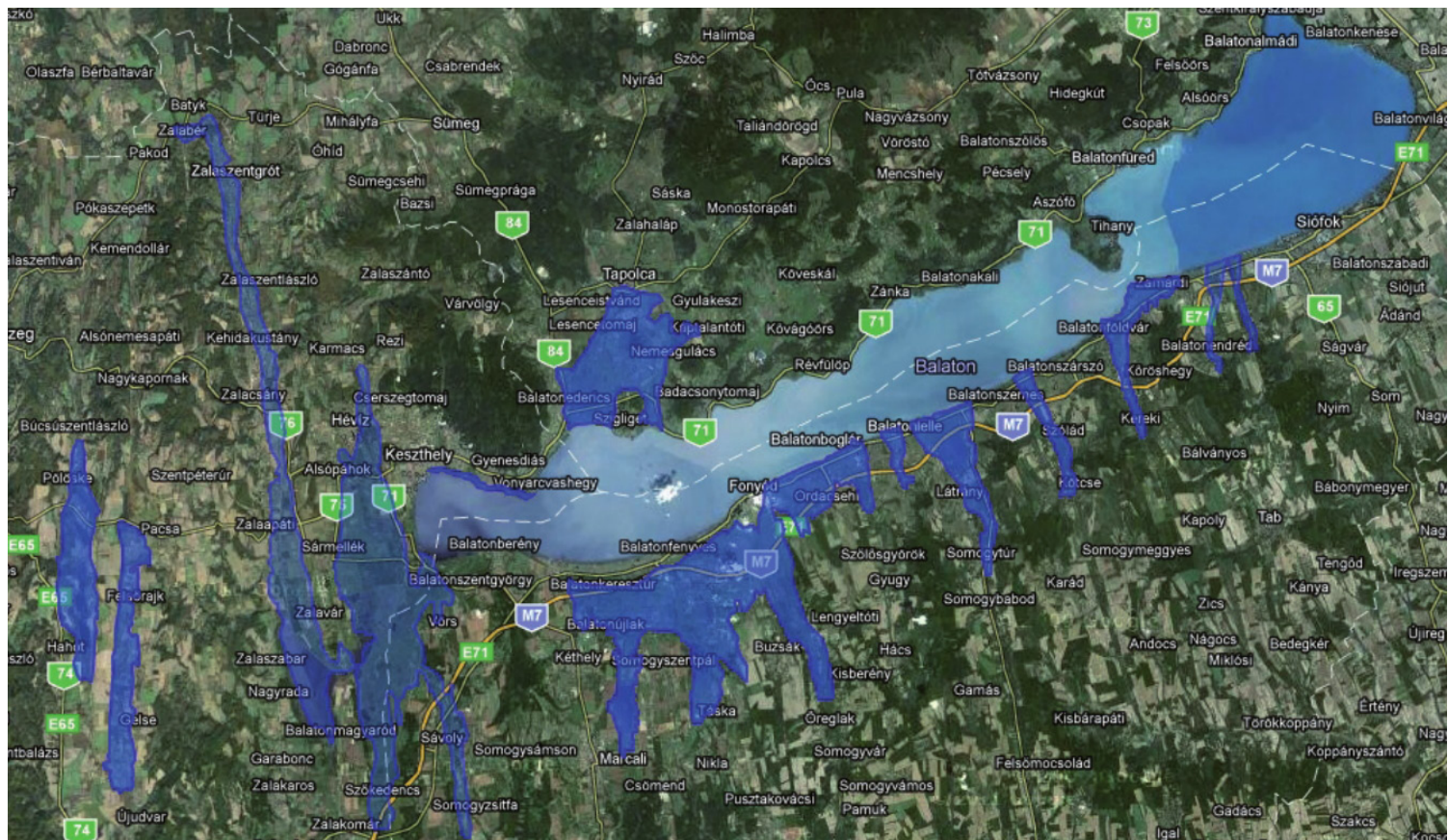
Vörsön:

- Alkotmány utca vége

Főnyeden:

- Rákóczi utca – Kossuth Lajos utca

Hévízen:

- Lótuszvirág utca
- Római utca – Ady Endre utca – Attila utca vége – Zrínyi M. utca vége

Keszthelyen:

- Szendrey telepi út vége

Zalaváron:

- Dózsa György utca

Balatonhídvégen:

- Fenyves-pusztá

Balatonedericsen:

- Kossuth Lajos utca első fele

Szigligeten:

- Iharos utca vége

Egészségügyi veszélyek

Mivel a biomassa (növényzet, vagyis a fa, nád, tőzeg, fű vagy avar) égése nem tökéletes, szennyező anyagok kerülnek a levegőbe. Ezek főként szilárd részecskék és aeroszolok (cseppfolyós részecskék), továbbá gázok: szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxidok, kén-dioxid és szerves vegyületek, amelyek között olyan ismert rákkeltők is vannak, mint a benzapirén és a benzol.

A biomassa elégetéséből származó légszennyező anyagok fokozottan veszélyesek, mert 80-90%-ban olyan finom és ultrafinom részecskékből állnak, amelyek átmérője 2,5 mikronnál kisebb. A finom porrészecskék a tüdőbe jutva irritációt és

gyulladást okoznak. A hatásuk a szemirritációtól és a légzőszervek irritációjától a komoly rendellenességekig (asztma, hörghurut) terjed. A levegőben lebegő részecskék nagyobb koncentrációban krónikus köhögést, váladékképződést, nehézlégzést okozhatnak.

Egy rövid időtartamú belélegzés – órákig tartó expozíció – is okozhat egészségkárosodást, de a napokig elhúzódó még veszélyesebb, mert egy idő után kimerül a szervezet védekezőképessége.

Megelőzési feladatok

Normál időszakban

- a területen szemétlerakási tilalom fenntartása – táblával jelölése
- szemét, fanyesedék lerakás megakadályozása, tiltása, elszállítása, a telepek felszámolása
- a nádtелеpek védőtávolságainak biztosítása.

Száraz időszakban

- a veszélyeztetett területen figyelemfelhívó táblák elhelyezése
- tűzgyújtási tilalom elrendelése
- mezőgazdasági munkák korlátozása
- nádrakatok elszállítása.

Mit tehetünk a tűzegtüzek megelőzése érdekében?

- A tűzegterületen szemetet, fanyesedéket, fűnyírási vagy bármilyen más hulladékot ne tegyenek le, ha ilyet tapasztalunk, azonnal jelezzük az önkormányzatnak.
- A veszélyeztetett területen figyelemfelhívó táblákat kell elhelyezni, ha azok eltűntek, megrongálódtak, azonnal jelezzük az önkormányzatnak.

- Az üdülőket tájékoztassuk, a szabályokról, mert ők nem ismerik a környezetet.
- Különösen száraz időszakban mindenféle tűzgyújtás tilos, ilyenkor a tűzeges területen a mezőgazdasági munkákat is fel kell függeszteni a nagy tűzveszély miatt.
- Mindig igaz, hogy ilyen helyen tüzet gyújtani, dohányozni egyet jelent a tűzzel.
- A szabadtéri tűzgyújtásnak külön szabályai vannak, azokat mindig be kell tartani.

Kárelhárítás

Abból kell kiindulni, hogy a füst káros az érintett területen élők egészségére, ezért amennyiben intenzív füsthatás lép fel, a káros hatások minimalizálása érdekében azonnali intézkedéseket kell tenni.

Elsődleges feladat:

- a füstkoncentráció-mérés alapján a terület és az érintett lakosság meghatározása,
- a lakosság folyamatos tájékoztatása,
- lakosságvédelmi intézkedések (ajtók, ablakok bezárása, kijárási korlátozása).

